

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13708

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις περισσεύουν): Σερβία, Μοραβία, Μεθόδιος, Νικόλαος, Ρατισλάβος, Βόρης, Φώτιος, Σέργιος.

(μονάδες 5)

Οι Βυζαντινοί ιεραπόστολοι Κωνσταντίνος-Κύριλλος και ο αδελφός του _____ εναπόθεσαν τα πρώτα σπέρματα του Χριστιανισμού στη _____, ύστερα από πρόσκληση του ηγεμόνα της χώρας _____. Ο Κωνσταντίνος μάλιστα μετέφρασε την Αγία Γραφή στα σλαβονικά. Την ίδια εποχή βαπτίστηκε στην Κωνσταντινούπολη ο Βούλγαρος ηγεμόνας _____. Ο πατριάρχης _____ για να αποτρέψει την ένταξη της Βουλγαρίας στη σφαίρα επιρροής της Ρώμης, κατηγόρησε τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία για θέματα λατρείας και εκκλησιαστικής τάξης, και ο πάπας αναθεματίστηκε (Πρώτο Σχίσμα).

Απάντηση: Μεθόδιος, Μοραβία, Ρατισλάβου, Βόρης, Φώτιος,

(2) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα:

1. Διανομή της Ρωμανίας
2. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
4. Μάχη της Άγκυρας
5. Συνθήκη του Καμποφόρμιο (1797)

Απάντηση: 1. Διανομή της Ρωμανίας (1204), 2. Μάχη της Άγκυρας (1402), 3. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς (1453), 4. Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου (1572), 5. Συνθήκη του Καμποφόρμιο (1797)

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: θεοκρατικό κράτος Αράβων, φέουδο, συγχωροχάρτια.

(μονάδες 5+5+5=15)

Θεοκρατικό κράτος Αράβων: Το Κοράνιο, το ιερό βιβλίο του Ισλάμ, δεν καθορίζει μόνο τη θρησκευτική συμπεριφορά των πιστών, αλλά και τα καθήκοντα και τους νόμους που πρέπει να τηρούνται από τους πολίτες, τους υπαλλήλους και τους κυβερνώντες. Στο Ισλάμ η θρησκευτική κοινότητα ταυτίζεται με το κράτος, γεγονός που σημαίνει ότι το κράτος είναι **θεοκρατικό**:

- Όποιος παραβιάζει τους ιερούς κανόνες δικάζεται από τον Μουφτή ή τον Καδή (δικαστή) βάσει του Κορανίου.
- Η θρησκευτική δικαιοσύνη δεν διαχωρίζεται από την κοσμική.
- Ο ανώτατος άρχοντας είναι ταυτόχρονα θρησκευτικός και κοσμικός ηγέτης.
(η απάντηση βρίσκεται στη σελ. 17 του σχολικού βιβλίου)

Φέουδο: ονομάζεται η έκταση γης την οποία παραχωρούσε ο ανώτατος άρχοντας μιας περιοχής σε κάποιον ευνοούμενό του με αντάλλαγμα την υποτέλεια και την παροχή διαφόρων υπηρεσιών εκ μέρους του υποτελούς. Από τη λέξη φέουδο ολόκληρη η ολόκληρη η ευρωπαϊκή μεσαιωνική κοινωνία αποκλήθηκε φεουδαρχική και οι άρχοντές της φεουδάρχες.

Συγχωροχάρτια: Τα συγχωροχάρτια ήταν γραπτή άφεση αμαρτιών που παραχωρούσε η Καθολική Εκκλησία στους πιστούς κατά τον Μεσαίωνα έναντι χρηματικής προσφοράς, η πώλησή τους έλαβε τη μορφή γενικευμένου φαινομένου τον 16ο αιώνα.

ΘΕΜΑ 2

2.α Με ποιον τρόπο προσπάθησε ο βυζαντινός αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος να εξασφαλίσει βοήθεια από τη Δύση, ώστε να αντιμετωπίσει την απειλή των Οθωμανών; Ποια ήταν η αντίδραση του λαού της Κωνσταντινούπολης στις προσπάθειές του;

(μονάδες 12)

Όταν το 1425 έγινε αυτοκράτορας ο Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος (1425-1448), έκανε μια τελευταία προσπάθεια να εξασφαλίσει βοήθεια από τη Δύση στον αγώνα του κατά των Οθωμανών. Έτσι, στη Σύνοδο της Φερράρας-Φλωρεντίας δέχθηκε την πλήρη υποταγή της Ορθόδοξης στην Καθολική Εκκλησία (1438-1439).

Ο βυζαντινός λαός όμως δεν αποδέχθηκε τις συμφωνίες αυτές. Το εχθρικό λαϊκό αίσθημα κατά των Λατίνων συμπυκνώνεται στην περίφημη φράση του μεγάλου δούκα Λουκά Νοταρά, όταν πληροφορήθηκε την Ένωση: *Είναι προτιμότερο να δω*

να κυριαρχεί στην αγορά της Πόλης το φακίολι (τουρμπόνι) των Τούρκων παρά η καλύπτρα των Λατίνων!

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 88 του σχολικού βιβλίου)

2.β Για ποιο λόγο υπογράφηκε η Ειρήνη της Αυγούστας (1555) και ποια αποτελέσματα είχε για τη Γερμανία;

(μονάδες 13)

Το κήρυγμα του Λουθήρου, ως τοπικό θρησκευτικό κίνημα, αλλά και ως πυρήνας μιας ευρύτερης μεταρρυθμιστικής έκρηξης, είχε αποφασιστική επίδραση στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική πραγματικότητα, όχι μόνον της Γερμανίας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης.

Όταν το 1529 η Δίαιτα αποκήρυξε τον Λουθηρανισμό, οι Γερμανοί ηγεμόνες που ήταν οπαδοί του Λουθήρου αντιτάχθηκαν και διαμαρτυρήθηκαν για τη δίωξη των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Η διαμαρτυρία αυτή, από την οποία ονομάστηκαν και προτεστάντες ή διαμαρτυρόμενοι (από το λατινικό ρήμα protestor: διαμαρτύρομαι), δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Τον επόμενο χρόνο υπέβαλαν στη Δίαιτα που συγκλήθηκε στην γερμανική πόλη Αυγούστα υπόμνημα με τις βασικές αρχές του λουθηρανισμού, γνωστό ως Ομολογία της Αυγούστας (1530).

Η αναμενόμενη σύγκρουση των μεταρρυθμιστών με τις αυτοκρατορικές δυνάμεις εκδηλώθηκε τελικά και έλαβε τη μορφή γενικευμένου εμφυλίου πολέμου. Στο τέλος ο αυτοκράτορας αναγκάστηκε να συμβιβαστεί με την Ειρήνη της Αυγούστας (1555), η οποία αναγνώριζε τη νομιμότητα του Λουθηρανισμού και το δικαίωμα κάθε ηγεμόνα να επιβάλλει στην περιοχή της δικαιοδοσίας του το δόγμα που επιθυμούσε. Με τη συνθήκη αυτή η Γερμανία διαιρέθηκε σε κράτη καθολικά και διαμαρτυρόμενα. (Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 130-131 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαιρέτη Αγγελική